Η παρωδία της βίας

Σάββας Πατσαλίδης

☆

Νομίζω πως είναι η καλύτερη δουλειά που έχει κάνει μέχρι σήμερα ο Β. Θεοδωρόπουλος με το "Θέατρο του Νέου Κόσμου" και μία από τις καλύτερες που είδαμε φέτος στη Θεσσαλονίκη (φιλοξενήθηκε στο Θέατρο της Μονής Λαζαριστών). Αναφέρομαι στον "Υπολοχαγό του Ίνισμορ" του Μάρτιν Μακ Ντόνα, συγγραφέα της ιρλανδέζικης διασποράς, ο οποίος μεγάλωσε κοιτώντας την ιδιαίτερή του πατρίδα απ' έξω.

Αυτό, σύμφωνα με ορισμένους, του έκανε κακό —καθώς η "άλλη" ματιά που δημιουργεί η απόσταση και οι μακρινές μνήμες αποψίλωσαν το λόγο του από τα ιρλανδέζικα αντισώματά του και αποδυνάμωσαν την "εθνική υπόθεση"—. Για άλλους, όμως, λειτούργησε θετικά, με την έννοια ότι, βλέποντας την πατρίδα του από απόσταση, μπόρεσε να τη δει πιο νηφάλια, σφαιρικά και απομυθοποιητικά, χωρίς αυταπάτες, ηρωποιήσεις, εξωραϊσμένες αφηγήσεις και κουκουλώματα.

Ο "**Υπολοχαγός του Ίνισμορ"** είναι αυτό το "άλλο" κείμενο μιας άλλης ματιάς, που μιλά για τη σημειολογία της άλογης βίας, η οποία, όπως η πανούκλα του Αρτώ, μπαίνει στο πετσί του ανθρώπου και απελευθερώνει λογιών λογιών πρωτόγνωρες δυνάμεις, που κάνουν ακόμη και το πιο απίθανα να φαντάζουν πιθανά.

Ο Μακ Ντόνα, γνήσιος Ιρλανδός παραμυθάς, υφαίνει με μαεστρία και νηφαλιότητα ένα έργο-παρωδία των εθνικών πεπραγμένων, γεμάτο από μπουρδουκλωμένα σώματα και αποκεφαλισμένα πτώματα.

Πρωταγωνιστής ο Πάντρικ, νυν μέλος του Εθνικού Ιρλανδικού Αμπελευθερωτικού Στρατού, ο οποίος μόλις μαθαίνει ότι το γατάκι του είναι άρρωστο, εγκαταλείπει τα πάντα, ακόμη και τη χαρά που του δίνει ο βασανισμός του Τζέιμς —βαποράκι που ζει πουλώντας ναρκωτικά σε μαθητές— και επιστρέφει στο πατρικό του. Εκεί εξελίσσονται ιλαροτραγικές ιστορίες απείρου κάλλους, με πρωτοστατούντες τον πατέρα του, Ντόννυ, και ένα γείτονα, τον Ντέιβυ, που προσπαθούν να συγκαλύψουν το πραγματικό γεγονός (ότι η γάτα εί αι νεκρή).

Σε μια παράλληλη πορεία, εξελίσσεται και το στόρι μιας παρέας αλητήριων αλλά "ευαίσθητων" τρομοκρατών, με αρχηγό τον Κρίστυ. Είναι αυτός που σκοτώνει τη γάτα του Πάντρικ, για να τον αναγκάσει να επιστρέψει στο πατρικό του κι εκεί να τον

περιποιηθεί καταλλήλως. Τέλος, είναι και η Μάρεντ, αδερφή του Ντέιβυ, σφόδρα ερωτευμένη με τον Πάντρικ και την ιδέα της επανάστασης —την οποία εκφράζει τυφλώνοντας αγελάδες.

Γνήσια τέκνα μιας πανκ φιλοσοφίας ζωής και μιας εξίσου ταραγμένης αντι-αποικιοκρατικής ιστορίας, τα άτομα αυτά κουβαλούν μία πολύ ιδιόμορφη άποψη περί πραγματικότητας. Σίγουρα, κανείς δεν αμφιβάλλει ότι τρέφουν πατριωτικά αισθήματα για την πατρίδα τους, όμως πώς να πείσουν, όταν μία γάτα τους κάνει τη ζωή φύλλο και φτερό. Ο Μακ Ντόνα επί τούτοις δεν τους χαρίζεται. Μέσα από την παρουσία της νεκρής γάτας, εξαπολύει την ανελέητη σάτιρά του, για να δείξει ακριβώς πως δεν υπάρχει καμιά δικαιολογία γι' αυτά που συμβαίνουν.

Ο Β. Θεοδωρόπουλος δεν άφησε να του ξεφύγουν οι καταστάσεις. Δεν επέτρεψε στον αισθησιασμό της βίας να επιβληθεί και να συσκοτίσει τα μηνύματα. Απέφυγε τον ψευτοεντυπωσιασμό και κίνησε με σύνεση και πολλή προσοχή τους υποκριτικούς του όγκους, επιδιώκοντας ταυτόχρονα να υπάρχει συνεχής εσωτερική ανταπόκριση σε κάθε λέξη και φράση, ώστε να ενισχύεται η "παραλληλία" του θεάματος με το λόγο. Και το πέτυχε, συνεπικουρούμενος από ένα έκτακτο καστ συνεργατών, οι οποίοι, όπου χρειάστηκε, διοχέτευσαν στους ρόλους υψηλής τάσης ηλεκτρισμό.

Κεντρική φιγούρα ο Δ. Πιατάς, ένας μέγας κωμικός, που τα τελευταία χρόνια επιμένει να δοκιμάζει τις αντοχές και την ερμηνευτική του ευελιξία σε ρόλους μακράν των γνώριμων εκφραστικών του μέσων. Κάθε νέα εμφάνισή του είναι και μία ευχάριστη έκπληξη.

Δίπλα του, εξαιρετικός και ιδιαίτερα εύστοχος με το σκόπιμα "πνιγμένο" παίξιμό του, ο νεαρός Ε. Παπαδημητρίου. Αξιόλογη η ερμηνεία της Κ. Καρβούνη σ' ένα ρόλο πολύ περίεργο και γεμάτο επικίνδυνες λακκούβες. Στέρεες και με καλές σημάνσεις οι ρεαλιστικές ερμηνείες των υπολοίπων "τρομοκρατών" (Ορφανός, Γάλλος, Καρυστινός, Δεντάκης).

Ευφάνταστα και συνάμα πολύ πρακτικά τα σκηνικά του Γ. Γαβαλά, εύστοχες οι μουσικές επιλογές της Μ. Κριθαρά —αρκούντως "βίαιες" και "απωθητικές"— ,με σωστές επιλογές και σωστά ελληνικά η μετάφραση των Κιούση-Σωτηριάδου.

Μία παράσταση υπερπλήρης. Είχε απ' όλα. Καλό κείμενο, καλή σκηνοθεσία και καλές ερμηνείες.

Αγγελιοφόρος της Κυριακής

9 Μαΐου 2004